

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3368/2020. (X. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Gfv.VII.30.315/2019/5. számú végzése alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság és magánszemély (a továbbiakban együtt: indítványozók) jogi képviselőjük (dr. Lohn Balázs ügyvéd) útján az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének *d*) pontja, valamint az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszszal fordultak az Alkotmánybírósághoz, melyben a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Gfv.VII.30.315/2019/5., valamint a Fővárosi Ítéltábla 11.Fpkhf.43.457/2019/3. számú végzése alaptörvényellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték.
- [2] 2. Az indítvány benyújtására alapul szolgáló ügynek az alkotmányjogi panasz elbírálása szempontjából lényeges elemei a következők.
- [3] 2.1. A magánszemély indítványozó a felszámolás alatt álló gazdasági társaság indítványozó alapítója, tulajdonosa. A gazdasági társaság indítványozó felszámolási eljárása során a felszámoló nyilvántartásba vett egy hitelezői igényt, amely intézkedésről nem tájékoztatta az indítványozókat, azok egy másik bírósági eljárásban szereztek erről tudomást. Emiatt 2017. november 29-én kifogást nyújtottak be a felszámoló ellen, amelyben arra hivatkoztak, hogy a felszámoló megalapozatlanul vette nyilvántartásba a hitelezői igényt és ezért megalapozatlan a felszámoló beszámítási nyilatkozata is vele szemben. Az elsőfokú bíróság 78.Fpkh.136/2018/33. számú végzésében a felszámolónak a követelés nyilvántartásba vételére vonatkozó intézkedését és a felszámoló beszámításra vonatkozó nyilatkozatát megsemmisítette, kötelezte a felszámolót, hogy a nyilvántartásba vett teljes hitelezői igényt a nyilvántartásból törölje, a hitelezőt pedig ennek tűrésére kötelezte. A kifogást előterjesztőknek a felszámoló felmentésére irányuló kérelmét elutasította. (Az Alkotmánybíróság előtt ezen kifogáshoz kapcsolódóan IV/702/2020. számon folyik az eljárás, a továbbiakban: alapeljárás.) Az indítványozók ezen bírósági döntést követően, 2018. november 21-én ismételten kifogást nyújtottak be a Fővárosi Törvényszékre, melyet a bíróság 78.Fpkh.649/2018/2. számú végzésében azért utasított el, mert az indítványozók nem terjesztettek elő szabályszerű ügyvédi meghatalmazást. A végzés rendelkező, a jogorvoslatra vonatkozó részében a fellebbezést jelölte meg a bíróság jogorvoslati eszközként, az indokolásában utalt a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi. III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 132. § (1) bekezdésében foglaltakra. Ez az elutasító végzés 2019. január 12-én jogerőre emelkedett.
- [4] 2.2. 2019. január 25-én a Pp. 132. § (1) bekezdése alapján az indítványozók újra benyújtották a kifogást. Ezt a kifogást a Fővárosi Törvényszék 2019. február 1-jén a Pp. 130. § (1) bekezdésének *d*) pontja alapján, az alapperben hozott elsőfokú döntéshez benyújtott fellebbezésekre tekintettel, érdemi vizsgálat nélkül elutasította. A bíróság rámutatott, hogy az előtte folyó eljárásban az alapeljárásban „előterjesztett kifogással egyező tartalmú nyilatkozatot és kérelmet terjesztettek elő és ugyanazon jog érvényesítése mellett, ugyanazon tényállás megjelölése mellett ugyanazon felek között, a felszámolóval szemben. Ezt beadványukban [az indítványozók] maguk is kijelentették.” Az ügyben a csőd eljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 6. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó, a Pp. 130. § (1) bekezdésének *d*) pontja alapján a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül el kell utasítani, ha „a felek között ugyanabból a ténybeli alaptól származó ugyanazon jog iránt – akár ugyanazon bíróság, akár más bíróság előtt – a per már folyamatban van”. Az alapeljárásban a végzés meghozatalakor a fellebbezési eljárás folyamatban volt.

- [5] 2.3. Az indítványozók fellebbezést nyújtottak be a végzés ellen, melyben arra hivatkoztak, hogy az alapeljárásban hozott elsőfokú döntés még nem emelkedett jogerőre. A második kifogást azért terjesztették elő, hogy ha a másodfokú bíróság bármely okból megváltoztatná az elsőfokú határozatot, úgy az indítványozók részéről a törvényes határidőn belül ismételtelen meg legyen kifogásolva a hitelező igénye és a beszámítási kérelme. A felszámoló a fellebbezésre tett észrevételében az elsőfokú határozat helybenhagyását kérte; előadta, hogy az indítványozók több kifogás ismételt benyújtásával új és új kifogásokat generálnak, már közel 20 kifogási eljárás indult a felszámolásban. A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy az indítványozók a 2018. november 21-én előterjesztett kifogásukban azt adták elő, hogy a hitelező 2018. november 5-én részükre megküldött fellebbezésekor kapták kézhez és ismerték meg a hitelezői igény és beszámítás alátámasztására benyújtott okiratokat, így ekkor értesültek a beszámítás jogszabálysértő voltáról. Ezen túlmenően arra is hivatkoztak, hogy a két ügyben a kifogásolók személye megegyezik és a kifogás okafogyottá válik, ha az alapeljárás elsőfokú döntése jogerőre emelkedik, ezért ügyük elbírálását felfüggeszteni kérték az alapeljárásban hozott másodfokú döntés meghozataláig. A másodfokú bíróság rámutatott arra, hogy az alapeljárásból hivatalos tudomása van arról, hogy a kifogással élők – saját előadásuk szerint – 2017. november 22-én szereztek tudomást az általuk kifogásolt felszámolói intézkedésről. Az alapeljárás során a másodfokú bíróság az elsőfokú döntést megváltoztatta és a kifogást – annak elkésettségére tekintettel – érdemi vizsgálat nélkül elutasította.
- [6] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntését helybenhagyta. Rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság helytállón állapította meg, hogy ugyanazon felek között ugyanazon tényalapból, ugyanazon jog iránt az eljárás folyamatban van, ezért a Pp. 130. § (1) bekezdésének *d*) pontja alapján helytállón utasította el érdemi vizsgálat nélkül a kifogást. Bár időközben az alapeljárásban – a másodfokú bíróság megállapítása szerint – jogerős érdemben elutasító döntés született, ezért az eljárási akadály a Pp. 130. § (1) bekezdés *d*) pontjának „vagy annak tárgyában már jogerős ítéletet hoztak” fordulata alapján, „*res iudicata*” okán továbbra is fennáll. Bár az elsőfokú bíróság azt nem vizsgálta, hogy a kifogás elkésett-e vagy sem, a másodfokú bíróság erre a kérdésre is kitért és azt állapította meg, hogy a kifogás nyilvánvalóan elkésett. Kétséget kizáróan megállapítható, hogy az indítványozók 2017. november 22-én szereztek tudomást a felszámoló intézkedéséről, és a megtámadott fellebbezési intézkedés első tudomásszerzésének az időpontja számít a kifogás benyújtására nyitvaálló 15 napos határidő kezdő időpontjának. Ezért az indítványozók tévesen hivatkoztak arra, hogy a hitelező fellebbezését 2018. november 5-én vették át és ebből ismerték meg a sérelmezett hitelezői igényt és a beszámítást, ezért ismételtelen előterjeszthető a kifogás. „A megtámadott fellebbezési intézkedés első tudomásszerzésének időpontja számít a kifogás benyújtásának időpontjaként. Az a tény, hogy az eljárás során (akár az ellenérdekű fél fellebbezéséből) a későbbiekben a kifogásolók további információhoz jutottak, a kifogásolás jogát újra nem nyitja meg. A kifogásolók maguk is előadták, hogy ugyanazt a kifogást terjesztették elő, mint egy évvel korábban. Ezért egyértelmű, hogy a kifogással élők »második« kifogása (is) elkésett.”
- [7] 2.4. A felülvizsgálati bíróságként eljáró Kúria a másodfokú végzést hatályában fenntartotta. Megállapította, hogy bár a Pp. 130. § (1) bekezdés *d*) pontja alkalmazásának a feltételei nem állnak fenn, mivel érdemi vizsgálat nélkül történt elutasítás esetén az érvényesített jog tárgyában nem hozott jogerős határozatot a bíróság (ezért ilyen esetben a *res iudicata* hatás nem állapítható meg), azonban helytálló a másodfokú bíróság azon érvelése, mely szerint az indítványozók a kifogás benyújtásával elkéstek. A Kúria rámutatott arra, hogy az alapeljárásban és a jelen eljárásban is ugyanazt állították a kifogást előterjesztők, ugyanaz volt a tényállításuk és a kérelmük is. Az alapeljárás kifogásában az indítványozók sérelmezték, hogy a felszámoló megalapozatlanul vette nyilvántartásba a hitelezői igényt, és ezért megalapozatlan a felszámoló beszámítási nyilatkozata is vele szemben. Ehhez képest a kifogást előterjesztők nem terjesztettek elő más tényállást a jelen eljárásban, nem állítottak mást, mint hogy a felszámoló megalapozatlanul vette nyilvántartásba a hitelezői igényt és ezért megalapozatlan a beszámítási nyilatkozat is. „Önmagában az, hogy az adott kifogás alátámasztásához az eljárás tartama alatt kerülnek elő újabb iratok – amelyek nem a felszámoló egy másik, a kifogásban már sérelmezettől eltérő jogszabálysértő magatartását tárják fel – nem teszik lehetővé újabb kifogás előterjesztését.” A Kúria megjegyezte, hogy az indítványozók a 2019. január 25-én szabályszerűen benyújtott kifogást az általuk állított 2018. november 5-i tudomásszerzéshez képest is elkésetten terjesztették elő.
- [8] 3. Az indítványozók ezt követően nyújtották be alkotmányjogi panaszukat.
- [9] Az indítványozók álláspontja szerint sérült egyrészt az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított, a tisztességes eljáráshoz való alapjoguk, ezen joguk korlátozására nem az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése

alapján, a szükségesség-arányosság követelményének figyelembe vételével került sor; a döntés ellentétes továbbá az Alaptörvény 28. cikkével is.

- [10] 3.1. Az indítványozók szerint a Kúria végzése azért sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított jogukat, mert helybenhagyta azt a másodfokú végzést, amely a kifogást elkésettség okán elutasította, mivel a 2017. november 22-i tudomásszerzést követően több mint 15 nap eltelt a kifogás benyújtásáig. Az indítványozók nézete szerint „irreleváns, hogy magáról a jogügyletről mikor szereztünk tudomást, kizárólag az bír jelentőséggel, hogy az azt alátámasztó okiratokat mikor ismertük meg, ugyanis azok alapozzák meg a jogügylet érvénytelenségét. Mindezt alátámasztják a BDT2013.2983. számú döntésben foglaltak is.” Az indítványozók rámutattak arra, hogy a 2019. január 12-én jogerőre emelkedett elsőfokú végzésben a bíróság utalt a Pp. 132. § (1) bekezdésének alkalmazhatóságára; erre tekintettel nyújtották be ismételten a kifogást. A Kúria azonban döntése indokolásának [29] bekezdésében azt rögzítette, hogy a Pp. 132. §-a a kifogásolási eljárásban nem alkalmazható. Az indítványozók ehhez kapcsolódóan arra hivatkoztak, hogy az „elsőfokú bíróság pontatlan illetve téves tájékoztatása miatt” őket hátrány nem érhetne volna, és ez alapján nem lett volna helye a kifogás elutasításának, mivel ők az elsőfokú bíróság végzésének indokolásában foglaltakat követték, annak megfelelően jártak el. „A bírói gyakorlat is több jogesetben rögzítette, hogy a bíróságnak a jogorvoslati határidő tekintetében adott téves, a törvénnyel adott esetben ellentétes tájékoztatása jogkövetkezményét nem lehet arra a jogi képviselőre hárítani, aki a perbeli cselekményt e tájékoztatásnak megfelelő határidőben teljesítette. A jogorvoslatról való tájékoztatás hiánya, a téves vagy pontatlan tájékoztatás miatt a felet hátrány nem érheti.” E körben hivatkoztak a BH2007. 51.; BH.2012.96. valamint a BH. 1977.1.27. számú döntésekre. Az indítványozók álláspontja szerint azért is sérül a tisztességes eljáráshoz való joguk, mert a Kúria döntése alapján – hiába csak egy évvel később jutott tudomásukra a beszámítás alapjául szolgáló okiratok tartalma – nem volt lehetőségük arra, hogy azokra hivatkozással kifogást terjesszenek elő a felszámoló jogsértő intézkedésével szemben, amelynek következtében közel 900 millió Ft összegű hitelezői igény jogszabálysértő módon került beszámításra és ennek okán az adott hitelező jogtalan előnyben részesült a többi hitelezővel szemben. „A Kúria kiüresítette a számunkra nyitva álló lehetőségeket azáltal, hogy a kifogás érdemi vizsgálat nélkül elutasításra került annak okán, hogy az elkésett, és az elkésettséget is arra alapozta, hogy a kifogás tárgyát képező jogügyletről már 2017. november 22. napján tudomást szereztünk – illetve, hogy a [...] Pp. 132. §-a jelen esetben nem volt alkalmazható –, hiába hivatkoztuk le több iratban is, hogy nem a jogügyletről való tudomásszerzés időpontja a releváns jelen esetben, hanem az annak jogszabálysértő voltát alátámasztó okiratokról való tudomásszerzés időpontja. A Kúria elkésettség körében tett állításai tévesek, azok által az eljárásban részt vevők alkotmányos jogai sérülnek.” „Nem minősül tisztességes eljárásnak az, ha a bíróság nem ad lehetőséget a fél számára, hogy az önhibáján kívül korábban rendelkezésére nem állt okiratokról történő tudomásszerzést követően a törvényes határidőn belül előterjessze a kifogását a felszámoló jogszabálysértő intézkedésével szemben.”
- [11] 3.2. Az Alaptörvény 28. cikke az indítványozók szerint amiatt sérült, mert a Kúria a Pp., valamint a Cstv. egyes rendelkezéseit nem azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezte és alkalmazta akkor, amikor helybenhagyta a másodfokú bíróság végzését. „Nem minősülhet, és álláspontunk szerint nem is minősül következetes jogszabályértelmezésnek, illetőleg alkalmazásnak az, hogy a Fővárosi Törvényszék által alkalmazott jogszabályi hivatkozásra tekintettel ismételten benyújtott kifogást ugyanezen bíróság elutasítja (álláspontunk szerint a [...] Pp. 130. §-a (1) bekezdésének d) pontja szerinti elutasításnak sem volt helye), majd a másodfokú bíróság e döntést helybenhagyja és a kifogás elkésett voltát kiemelve hoz döntést, amelyet a Kúria szintén helybenhagy. A Kúria döntésével lényegében kiüresedtek a számunkra nyitva álló lehetőségek a kifogás ismételten történő előterjesztése körében, és ezáltal a rendeltetésszerű joggyakorláshoz való jogunk sérült.”
- [12] 3.3. Az indítványozók szerint a Kúria a végzésében foglalt döntés által korlátozta a tisztességes eljáráshoz való jogukat, azonban a korlátozásnak nem volt legitim célja, így sérült az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése is. Állították: a jogalkalmazó az Alaptörvénnyel és az Alkotmánybíróság gyakorlatával ellentétesen értelmezte és alkalmazta a Pp. rendelkezéseit, ezáltal a tisztességes eljáráshoz való alapjogukat szükségtelenül és aránytalan mértékben korlátozta.
- [13] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz

befogadhatóságára vonatkozó törvényi – formai és tartalmi – feltételeknek. A testület megállapította, hogy az indítvány határidőben érkezett, az indítványozók érintettek tekinthetők és a végzéssel szemben további jogorvoslatra nincs lehetőség. Az indítvány az Abtv. 52. § (1) és (1b) bekezdésében foglalt feltételeknek is megfelel.

- [14] 4.1. Az Abtv. 29. §-a szerint „az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.” E feltételnek az indítvány az alábbiak miatt nem felel meg.
- [15] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése állított sérelméhez kapcsolódóan az Alkotmánybíróság a következőkre mutat rá. Az indítványozók a bírósági döntések alaptörvény-ellenességének alapjaként azt jelölték meg, hogy a bíróságok megállapítása szerint az alapeljárásban és a jelen eljárásban ugyanazon felek között, ugyanabból a ténybeli alapból származó, ugyanazon jog iránt volt az eljárás folyamatban és nem tulajdonítottak jelentőséget annak, hogy a felszámoló eljárásának – állított – jogszerűtlenségét igazoló okiratok csak később jutottak az indítványozók tudomására, így ezek már új tényt képeznek (ami alapján újra benyújtható a kifogás). Ennek következményeként a másodfokú bíróság, illetve a Kúria azt állapította meg, hogy a kifogás elkésett, míg az indítványozók álláspontja szerint nem a jogügyletről, hanem az annak jogszabálysértő voltát alátámasztó okiratokról való tudomásszerzés időpontja a releváns az ügyükben, így a kifogás nem késett el. Az indítványozók tehát a bíróság ténymegállapításait – a két eljárás egyezősége, a tények azonossága, valamint a tudomásra jutás időpontja – vitatták.
- [16] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is hangsúlyozza azon következetes gyakorlatát, mely szerint „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja alapján a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti, és jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírlatára nem rendelkezik hatáskörrel.” {3170/2014. (VI. 3.) AB végzés, Indokolás [8]} A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {ld. 3012/2016. (I. 25.) AB végzés, Indokolás [20]}. „A bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz azonban nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének. Miként az Alaptörvény [...] fent idézett rendelkezéseiből is kitűnik, az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi. Önmagukban azonban a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna [...].
- A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]–[14]} Az indítványozó alkotmányjogi panasz a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog tekintetében nem alkotmányossági, hanem törvényességi, tényállás-megállapítási kérdésekre vonatkozik. Azáltal ugyanis, hogy a bíróságoknak a tények azonosságára, illetve a tudomásra jutás időpontjára vonatkozó megállapításait sérelmezik, valójában a bíróságok döntéseivel szembeni tartalmi kifogásaikat fogalmazzák meg, és végeredményben a döntés számukra hátrányos voltát tekintik alapjogi sérelemnek.
- [17] Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy a jelen ügyben nincs annak jelentősége, hogy a Kúria álláspontja szerint a Pp. 132. §-a alkalmazható-e a felszámolási eljárásban benyújtott kifogások esetén, mivel a Kúria megállapítása szerint a kifogás benyújtására rendelkezésre álló 15 napos határidő a jogügyletről való tudomásszerzéssel, 2017. november 22-ével indult, ehhez képest pedig már a 2018. november 21-én előterjesztett kifogás nyilvánvalóan elkésett volt. Az indítványozók ügyére tehát semmilyen kihatással nem lehet a Kúriának a Pp. 132. §-a alkalmazhatóságával kapcsolatos jogértelmezése.

- [18] 4.2. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontja értelmében alkotmányjogi panasz az Alaptörvényben biztosított jog sérelmére alapítható. Az indítványnak az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése, valamint 28. cikke sérelmére alapozott része nem felel meg ennek a feltételnek, mivel az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint ezen alaptörvényi rendelkezések az indítványozók számára közvetlen, az Alaptörvényből származó jogosultságot nem biztosítanak [legutóbb ld. 3346/2020. (VIII. 5.) AB végzés, Indokolás [13]].
- [19] 5. Mindezeket figyelembe véve az Alkotmánybíróság az indítványt – az Abtv. 47. § (1) bekezdése és az 56. § (1)–(2) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Abtv. 27. § (1) bekezdésére, 29. §-ára, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjára tekintettel – visszautasította.

Budapest, 2020. október 6.

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Szalay Péter s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/956/2020.

